

Decernik

Leto V. (XII.), šte. 237

Maribor, ponedeljek 19. oktobra 1931

»JUTRA«

Zhar razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno prebrnan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nov manifest španskih katolikov

ZOPER PROTIVERSE DOLOČBE USTAVE. — ALI BO IZBRUHNILA OD-
PRTA BORBA MED CERKVO IN DRŽAVO?

MADRID, 19. oktobra. Katoliška stran-
ka je včeraj izdala nov manifest, v ka-
terem izjavlja, da ne priznava onih
ustavnih določb, ki se nanašajo na ver-
ska vprašanja. Obenem napoveduje, da
se bo proti izvajanju teh določb borila
z vsemi sredstvi in za vsako ceno pre-
prečila njih izvedbo. V političnih krogih
smatrajo to za voljno napoved cerkve in
duhovščine ter izjavljajo, da bo republi-
kanski režim znal braniti ugled republi-
ke. Minister pravde je v razgovoru z

novinarji izjavil, da bo državna oblast
v borbi proti cerkvi ostala na dozdajni
poti, in če bo cerkev začela podzemsko
rovariti, bo nastopila z vsemi sredstvi,
da to zatre.

Listi pa poročajo, da so se redovniki
že začeli izseljevati in sklepaio iz tega,
da cerkev za enkrat ne misli na borbo.
Ponekod se ponavljajo demonstracije
proti samostanom, vendar pa državna
oblast odločno nastopa proti demon-
strantom.

Koncert orkestra Kraljeve garde

Na svoji turneji po Jugoslaviji je slo-
viti orkester Kraljeve garde iz Beogra-
da posetil tudi naš skrajni sever in pod
vodstvom svojega kapelnika polkovnika
Franja Pokornega priredil v soboto ve-
lik koncert v unionski dvorani. Pri nas
so orkestralni koncerti redke pojav. Za-
to moramo biti še posebno veseli, da
smo imeli spet enkrat priliko slišati or-
kester tako odličnih kvalitiet. To je tre-
ba namreč predvsem povdarjati, da spa-
da orkester Kraljeve garde k prvovrst-
nim instrumentalnim skupinam, s kakr-
šnimi se morejo ponašati le velika me-
sta. Orkester šteje 70 mož, ki so vsi iz-
obraženi instrumentalisti; zvočnost go-
da je imponirala ravnotako kakor vsa
pihalna, pri katerih je elementarna sila
mogočno prihajala na dan, mestoma, pri
pločevinastih, še preizrazito. Občudova-
ti smo morali posebno rogove, ki so naj-
kočljivejši instrumenti.

Program je v svojem prvem delu pri-
nesel Wagnerja in norvežanskega skla-
datelja J. Svednsena. Wagnerjeva pred-
igra k »Mojstrom-pevcem« je kolosalen
koncertni kos, ki ga v dostojni formi
more res podati le velik in perfekten or-
kester. Ostavila je v vseh neizbrisljiv
utis. Bolj hladni smo ostali pri Svednsē-
nu. Njegova simfonija D-dur je sicer v
tematični izpeljavi polna kontrastov. »An-
dante« se odlikuje po lepi melodiji li-
niji, »Scherzo« je bogat na domislekili
dobre volje, vendar manjka delu pre-
pričevalni govor, zlasti še, ker je »Fina-
le« prešibak.

V drugem delu programa smo slišali
Saint-Saēnovo »Danse macabre« (Mri-
vaški ples, ne »Ples mrtičev«, kakor po-
motoma na tiskanem sporedu), ki se po-
gostoma srečava na koncertih in je v
vsakem pogledu odlično delo. Ostali del
večera je bil posvečen slovanski glasbi.
Orkester je izvajal Čaikovskega vedno
svežo in zanimivo suito »Casse-noiset-
te«, ki je zelo priljubljen orkestralni ko-
mad, dalje — in to nas more še poseb-
no razveseliti — nam je predstavil dve
jugoslovenski orkestralni deli: J. Goty-
čev »Dubravka« in Biničkoga uvertura
»Ekvinokcij«. Kdor pozna dalmatinske
hrilovce in njihove narodne piščal-
»diple«, ta jih je lahko prepoznal v Go-
toyčevi suiti »Dubravka«, ki je prepoje-
na z narodno folkloro in tudi jako efek-
tno instrumentirana. Skladba Biničkoga
je bolj romantičnega značaja in ne nudi
mного zanimivega.

Občinstvo, ki se je znašlo na koncertu
v precej lepem številu, je navdušeno
aplavdiralo in povsem upravičeno, ker
se je pri izvedbi vseh kosov poznala
stroga šola in discipliniranost. Zadržila
nas je izredna ubranost predavanja, da-
si kapelniku ni bilo treba posebno živah-
nih gest, da doseže vse potrebne efekte,
oziroma mijansiranja. Ravno to pa mu je
treba šteti v dobro, ker tako se poslu-
šalci bolj koncentrirajo; koncerti so na-
menjeni v prvi vrsti ušesom in srcu, ne
očem.

V. M.

Aretiran kolesarski tat

Minuli petek je bilo, kakor smo po-
ročali, ukradeno kolo inž. Keršiču. Orož-
ništvo na Teznu pa je včeraj zaplenilo
pri neki sumljivi osebi kolo, kojega zu-
ranjost je popolnoma v skladu z opi-
som ukradenega kolesa v listih. Sumlj-
vega imetnika kolesa so aretirali.

Opozicija

Dne 13. t. m. je potekel rok, ki je bil
po volilnem zakonu določen za prila-
sitev list nosilcev vsedravnih strank.
Vse je pričakovalo, da bo prijavila svo-
jo kandidaturu tudi združena opozicija
vseh tistih nekdanjih poklicnih politikov,
ki se nikakor ne morejo vživeti v dej-
stvo, da so za vedno minili časi, ko so
z demagogijo in partizanskim teroriz-
mom obvladovali množice in kovali iz
najrazličnejših gesel politični kapital.
Prijavili je niso, kajti vložena je bila sa-
mo kandidatna lista predsednika vlade
g. Petra Živkovića. In to samo golo dej-
stvo nam dokazuje, kakšna je faktična
moč separatistične opozicije, obenem pa
tudi kako potrebne in upravičene so bi-
le odredbe 6. januarja in sedanjega vo-
lilnega zakona.

Povdariti moramo namreč, da noben
zakon naše države ne prepoveduje ali
celo onemogočuje prijave opozicional-
nih kandidatov in snovanja najrazličnej-
ših svobodnih političnih in strankarskih
pokretov. Tako v ustavi kakor v volil-
nem zakonu ter v zakonu o društvih je
izrecno povdarjeno, da je združevanje
državljanov kraljevine Jugoslavije po-
polnoma svobodno. Vsak državljan lah-
ko osnuje svoje društvo ali politično
stranko, samo da se ta stranka raztega
na vse dele države, da tedaj ni plemen-
ska, verska ali regionalistična. Vsaka
taka stranka sme seveda tudi prijaviti
svoje kandidatne liste, če dobi v vsakem
volilnem okraju vsaj enega kandidata in
namestnika.

Opozicija bi tedaj bila prav lahko vlo-
žila svojo listo in stopila 8. novembra
pred volilce. S tem, da tega ni storila,
je sama na najvidnejši način dokazala,
da je njena moč na skrajno šibkih no-
gah, na tako šibkih, da niti sama nima
vanjo zaupanja. Na drugi strani je pa
dokazala s tem tudi to, da je prav za
prav sploh ni, da obstojajo pač v posa-
meznih banovinah neke politične skupi-
ne, ki bi še vedno rade ribarile v kal-
nem, da pa so tako razdvojene in sprte
med seboj, da je med njimi vsako pozi-
tívno aktivno sodelovanje popolnoma
nemogoče. Še več, da se niti v tem niso
mogle zediniti, da bi sestavile skupno
kandidatno listo in si izbrale iz svoje
sredine voditelja.

Ta negotovitév pa je silno važna ne le
za sedanjost, ampak tudi za vso bodoč-
nost. Iz nje sledi kot logična posledica
zaključek, da taka opozicija nima niti
moralne, niti idejne moči, da bi kdajkoli
mogla uspešno voditi usodo naše Jugo-
slavije. Kajti, če ta opozicija ni složna
niti v svojih čistó strankarskih in oseb-
no-interesnih zadevah, bi mogla biti še
manj v vprašanju usode celokupne dr-
žave. Vsaki od teh opozicionalnih sku-
pin ima čisto različne poglede na vpra-
šanja javne uprave, gospodarstva, so-
cialne ureditve, prosvete, kulture in ce-
lo državne politike same. Programi teh
posameznih skupin se čisto pobijajo, ker
so si diametralno nasprotni. Kar smatra
ena za največji blagoslov, je drugi smrt-
na poguba. Druži jih tedaj le ena sama
negativna lastnost: **ružnja do vsega,**

Preizkušnja Društva narodov

JAPONSKO-KITAJSKI KONFLIKT NA OSTRINI NOŽA. — KITAJSKA
SE PRIPRAVLJA NA VOJNO.

LONDON, 19. oktobra. »Daily Tele-
graf« poroča iz Zeneve, da v krogih
japonskih delegatov z vso resnostjo
razpravljajo o tem, da bi Japonska iz-
stopila iz Društva narodov, ako to pri
reševanju kitajsko-japonskega spora
ne bo upoštevalo stališče Japonske.

Član japonske delegacije je sinoči v
razgovoru izjavil, da mora Japonska
ali zapustiti Mandžurijo ali pa Društ-
vo narodov, Mandžurije ne more za-
pustiti, ker so japonski interesi preveč
prizadeti, torej ne bo preostalo drugo,
kakor izstopiti iz Društva narodov.

V ženevskih krogih prešojajo polo-
žaj kritično in mrzlično iščejo izhoda,
ki bi preprečil izstop Japonske ter ob-

temem ugodil upravičenim zahtevam
Kitajske, ki se sklicuje na Kellogov
pakt in zahteva uspešno intervencijo
Društva narodov. Dosedanja priporo-
čila za direktni sporazum med Kitaj-
sko in Japonsko so ostala brez rezul-
tata, ker se je položaj v Mandžuriji v
zadnjih dneh radi izkrcavanja novih
japonskih čet celo poostiril.

Na Kitajskem se vedno bolj širi pro-
tijaponski pokret, in oblasti le z naj-
večjo težavo preprečujejo protijapon-
ske izgrede. Kitajska ne pričakuje bog-
ve kake pomoči od Društva narodov
ter se z vso resnostjo pripravlja na
vojno. V to svrhu uvaja že tudi sploš-
no vojaško obveznost.

† Tomaž Edison

NEWYORK, 19. oktobra. Včeraj je
umrl tu eden največjih izumiteljev sve-
ta, Tomaž Alva Edison, po dolgi bo-
lezni, star 85 let. Smrtni boj velikega
moža je trajal več tednov, smrt je pa
končno nastopila brez bolečin, ker bol-
nik zadnji čas sploh ni bil več pri za-
vesti. Predsednik Hoover je bil med
prvimi, ki so izrekli svoje sožalje.

Tomaž Edison, rojen l. 1847. v dr-
žavi Ohio v Severni Ameriki, se je raz-
vil iz malega prodajalca časopisov in
kasnejšega izdajatelja malega lista v
telegrafista, je pričel kot tak elektro-
tehnične študije, je izumil razne apa-
rate, zlasti za telegrafijo. Zgradil je
prvo električno železnico. Izumil je
kasneje še razne naprave za kinemato-
grafijo, za izrabo električne energije
v rudarstvu itd. Pred par leti je pre-
seneti svet z razkritjem rastline, iz
katerih je mogoče izdelovati popoln
nadomestek za gumo. Med voj-
no je iznesel nekatere izume v kemiji,

kar ovira njihovo svobodno »delovanje«.
Pravi jugoslovenski patrioti in sploh
vsi trezno misleči državljani moramo
zato z zadoščenjem sprejeti dejstvo, da
se ta klaverna opozicija ni zednila niti
v tem, da bi prijavila svojo kandidatno
listo. S tem je njena usoda definitivno
zapečatená. Izročena je razpadu in po-
zabljenju. Naši Jugoslaviji se po njenem
neslavnem koncu odpirajo perspektive
lepše in srečnejše bodočnosti, bodočno-

ki so Zedinjenim državam izredno do-
bro služili pri njih posegu v svetovno
vojno.

Nemški srezki kandidati na Živkovičevi listi

NOVI SAD, 19. oktobra. Med nosil-
cem državne kandidatske liste ter
med voditeljem vojvodinskih Nemcev
dr. Kraftom so se vršila pogajanja ra-
di sreskih kandidatov Nemcev na Živ-
kovičevi državni listi. Dogovorjeno je,
da bodo Nemci v sedmih srezih Bačke
in Banata postavili svoje kandidate, ki
bodo te dni določeni na sreskih zborih
zaupnikov. Dogovorjeno je tudi, da
bodo Nemci po celi državi glasovali
za Živkovičovo listo.

Podaljšanje svobodne kvarnerske cone.

Službeni list italijanske vlade v Rimu
priobčuje dekret o podaljšanju svobodne
kvarnerske cone za nedoločen čas. Po
prvotnem zakonu bi izgubila kvarnerska
cona samostojnost, ki jo uživa sedaj, 3.
decembra t. l. Dekret o podaljšanju bo
predložen rimski zbornici v odobritev.

sti složnega in pozitivnega dela in
ustvarjanja. Narodna skupščina, ki bo
izvoljena dne 8. novembra, se ne bo več
prepirala o nesmiselnih vprašanjih, ki so
izčrpavala poprejšnje dolgih deset let.
Posvetila se bo lahko reševanju pozitiv-
nih problemov našega javnega življenja,
predvsem pa urejevanju našega gospo-
darstva, ki je podlaga in temelj vsake-
mu zdravemu sožitju.

Otvoritev nove osnovne šole kraljeviča Andreja v Rušah

R u š e, 19. oktobra.

Ob veliki udeležbi ljudstva, občinskih svetovalcev ruških pod vodstvom g. župana Lesjaka, članov krajevnega šolskega sveta in šolske mladine z učiteljskim sestvom se je včeraj izvršila slovesna otvoritev nove, krasne šolske stavbe Narodne šole kraljeviča Andreja. Redko slavje Malega Beograda so počastili s svojo navzočnostjo prevzvišeni pomožni škof g. dr. Tomažič iz Maribora, banovinski šolski nadzornik g. Rape kot zastopnik bana Dravske banovine, sreski načelnik g. Makar, okrajni šolski nadzornik g. Koropec, oblastni šolski nadzornik v p. g. Senkovič, oba ravnatelja gg. Krejči in inž. Mader duškovit tvornic kot plemenite dobrotnice nove šole, nadalje ruška industrijalca gospoda Pogačnik in Viktor Glaser.

Slavnost je pričela s službo božjo v starodavni župnijski cerkvi. Pred daritvijo, ki jo je opravil g. škof, je vladika v srce segajoči propovedi obrazložil pomen nove šole. Nato so se podali slavnostni gostje s šolsko mladino k novi šoli, kjer je pred vrati pozdravil vse navzoče s primernim nagovorom g. župana Lesjaka, imenoma vse goste. Nj. Vel. krajju je bila odposlana udanostna brzojavka. Ko je šolski zbor odpel mično pesmico in ko sta deček in deklica pozdravila g. zastopnika bana in g. škofa, je izročil inž. Šlajmer kot zastopnik gradbene tvrdke inž. Jelenec in Šlajmer ključ nove šole g. županu, ki ga je s simboličnimi besedami izročil šolskemu upravitelju g. Bregantu. Slednji je prevzel ključ z zagotovitvijo plodnostnega delovanja v korist ljudske omike in napredka lepih Ruš. Nato je g. škof izvršil cerkveni obred blagoslovitve poslopja in križev, namenjenih za vseh šest razredov. Sledila je še recitacija ene izmed šolskih deklic, nakar je druga prečitala brzojavko šolske mladine visokemu pokrovitelju princu Andreju Lep, globoko zamišljen govor je imel nato g. zastopnik bana Rape, nakar so si gostje ogledali prekrasno šolsko stavbo, najlepšo v Dravski banovini, če že ne v celi Jugoslaviji.

Poslopje stoji na stavbišču, ki ga je preskrbel nekdanji neumorni župan g. ravnatelj Gorišek. Le-ta je tudi preskrbel tozadevne načrte. Največ je pripomogla ruška industrija dušika, ki je žrtvovala čez 60% vseh materialnih potrebščin. Razen tega je industrialec g. Pogačnik oskrbel inštalacijo razsvetljave, dobavljali bo pa tudi tok za šolo iz svoje tovarne. Nova šola ima tudi moderno centralno kurjavo na toplo vodno cirkulacijo in vodovod. Arhitekti so poskrbeli, da je šola polna svetlobe in zraka. Najmoderneje zračevalne naprave, nadalje šolske table po načrtu g. ravnatelja Humeka, šolske klopi in stolčki, prirejeni za poljubno premikanje, in še druge novosti, izvira oče iz reformnih stremiljenj, dajejo novi šoli obilje moderne šolske duha. V pritličju je prostorna kuhinja z dvema štedilnikoma, kjer se bo kuhalo zlasti pozimi za o. o. deco, ki stanuje zelo oddaljeno. V kleti je kopalnice z dvanajsterimi prhami. Vsak razred pokazuje svoje stene v drugi barvi. Velik vestibul, v katerem je stopnišče, omogoča deci sprehode po hodnikih tudi v slabem vremenu. Za šolskega zdravnika so uredili posebno sobo, v pritličju je tudi čakalnica za stariše, konferenčna soba in soba upravitelja. V prizidanem, nižjem traktu je otroški vrtec, ki je istotako najmoderneje opremljen. Nad njim so stanovanja za učitelje-samce.

Po ogledu ponosne stavbe se je vršil v razredni sobi slavnostni banket, ki so se ga udeležili odlični gostje in že prej imenovani funkcionarji države, banovine, občine, krajevnega šolskega odbora, ruški industrijalci itd. Primerne napitnine so izpregovorili gg. župan Lesjak, ravnatelj Krejči, Viktor Glaser, Pogačnik, Rape, škof dr. Tomažič, nadzornik Senkovič, sreski načelnik Makar in drugi.

V hotelu »Orel«

se toči od danes naprej stalno plzensko pivu, kakor tudi najfinjši jeruzalemski vinski mošt lastnega pridelka.

Mariborski in dnevni drobiž

Maša zadušnica za Vladimira Gortana in ostale narodne mučenike v Primorju se je brala včeraj ob 11. v stolnici ob ogromni udeležbi narodnih društev in občinstva, zlasti Primorcev. Pel je pevski zbor »Jadrana« pod vodstvom g. Lahja, pridigo pa je imel iz tužne Istre pregnani župnik g. Pavlič, kojega besede so tako globoko segle v duše navzočih, da so se vse oči orosile s solzami nad bridko usodo naših bratov v Primorju.

Zanimivo predavanje o Franu Levstiku, ki sta ga za proslavo 100letnice njegovega rojstva priredili Ljudska univerza in Zgodovinsko društvo, je privabilo včeraj v Kino Apolo toliko občinstva, da je bila dvorana nabit polna. Predavatelj g. prof. dr. Tone Slodnjak je kot izreden strokovnjak odkril v opisu življenja in dela velikana Levstika mnogo novih, doslej še neznanih potez. Razveseljivo je bilo, da je velik del občinstva tvorila naša vrsta mladina. Predavatelj je bil deležen burnega odobravanja.

Zaprisegi pitomcev in dijakov,

ki je bila včeraj ob 10. v kasarni kralja Petra in ki jo je izvršil g. polkovnik Boža Putnikovič v navzočnosti častniškega zbora in skoro cele garnizije, so prisostvovali tudi rezervni častniki pod vodstvom predsednika g. Perhavca ter številni meščani. Svirala je godba 45. pešpolka. Slavnost so zaključili krog polnočnega razni godbeni, pevski, telovadni in drugi nastopi.

Odkritje spomenika dr. Gregorju Zerjavu

na pokopališču pri Sv. Križu pri Ljubljani včeraj dopoldne se je razvilo v veličastno manifestacijo tisočev in tisočev za Jugoslavijo in idejo narodnega in državnega edinstva. Ob odkritju so govorili ministri dr. Kramer, Pucelj, dr. Grisogono, zastopniki gasilstva, kmetov in delavcev. Po odkritju je minister dr. Kramer zanesel venec z groba dr. Zerjava na grob dr. Janeza Ev. Kreka. Ta lepa gesta je izzvala splošno odobravanje.

Obletnica likofa Pohorskega doma

je v vsakem pogledu sijajno uspela ob tako izrednomilem vremenu, da so se izletniki solnčili. Po nagovorih načelnika inž. Černeta in podnač. Brandnerja se je razvila prijetna zabava na prostem. Bilo je res lepo.

Predavanje o vodovodnih napravah je priredilo včeraj dopoldne v bivši kavarni Park Društvo hišnih posestnikov za svoje člane, pa tudi za druge interese, v zvezi z ravnateljstvom mestnega vodovoda. Zanimivo je g. vodovodni mojster Černi razkladal navzočim celo mariborsko vodovodno omrežje, konsum od početka obstoja vodovoda pa do danes, dajal nasvete, kako se obvaruje hiše pred poškodbami vodovodnih naprav vsled mraza itd., razkladal, kako je mogoča kontrola poškodb na vodovodnih napravah itd. Celo predavanje je bilo izredno zanimivo in poučno ter je predsednik Društva hišnih posestnikov g. Meglič izrekel predavatelju prav toplo zahvalo. Takšnih predavanj bi bilo treba mnogo, zelo mnogo!

Tujski promet v Mariboru

izkazuje v juliju, avgustu in septembru sledeče številke: prijavljenih je bilo 10.677, odjavljenih 9940 oseb. Od prijavljenih je bilo 8441 Jugoslovenov in 2236 inozemcev, od odjavljenih 7708 Jugoslovenov in 2232 inozemcev. Od prijavljenih inozemcev je bilo največ Avstrijcev (1515), 209 je bilo Nemcev, 211 Čehov, 182 Italijanov, 69 Madžarov itd.

Na letošnjem velikem sadnem sejmu, ki bo od 25. do 27. oktobra v paviljonu »G« na velesjenu v Ljubljani, bodo ljubitelji dobrega in izbranega sadja obilo in po ugodnih cenah postreženi. Predno se založite za zimo s sadjem, počakajte na veliki sadni sejem, kjer bo bogata izbira najboljših zimskih sort.

Kaj pa to?

V službenih objavah »Jugoslovana« z dne 18. t. m. čitamo protokolacijo tvrdke »Margo«, ki jo je odobrilo okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru odd. IV. Firm 860/31 Rg C 12/98 dne 1. okt. 1931. in sicer »Margo«, Marburger Molkeri und Konservenfabrik G. m. b. H. in Maribor. Ali je ime Marburg odn. Marburger v službenih nazivih še dovoljeno?!

Avtomobilska nesreča na Dravskem polju

Trije ponesrečenci v bolnici.

Sinoči se je vračal tovorni avto gosp. Cizela iz Studencev od Ptujja proti Mariboru. Pri vasi Loka, blizu Sv. Miklavža, se je ognil preveč na desno in pri tem zletel v 10 m globok prepad. Avto je bil naložen z jabolkami in nekaj sodi vina. Z avtom so se vozili tudi g. Žirovnik, njegova soproga in njuna dva otroka. Vokač, ki je šofiral avto, se je pri padcu v jarek hudo poškodoval ter si zlomil desno roko. Gospa Žirovnikova si je zlomila ključnico, njen soprog g. Žirovnik pa roko v komolcu, dočim sta oba Žirovnikova otroka odnesla le male poškodbe. Nesreča se je zgodila, ker baje avto ni imel luči. Veletrgovec g. Pinter in g. Janežič, ki sta se slučajno pripeljala mimo z avtomobilu, sta se na kraju nesreče ustavila, nudila ponesrečencem prvo pomoč ter jih nato takoj prepeljala v mariborsko bolnico.

Nezgodna ključavničarja.

Včeraj dopoldne je na izrišču SK Železničarja padel 21letni ključavničar Franc Sinkovič tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v podlehtu in so ga morali prepeljati z rešilnim avtom v bolnico.

S kolesa padel

je davi v Studencih ličar v železniških delavnicah Valentin Živko. Dobil je težje poškodbe na rokah in po desni strani telesa, da so ga morali prepeljati v bolnico.

Mlekar na tuje stroške.

Že v soboto je neki mlekarici izginilo v mesto prinešeno mleko. Davi je doživela nekaj podobnega zasebnica Antonija Sosič iz Krčevine, ki je pripeljala na vozičku 22 litrov mleka. V Vrazovi ulici je nesla nekaj mleka neki stranki, med tem pa ji je z ulice izginil voziček z vsem ostalim mlekom. Voziček je kasneje našla pri parku, v njem pa dve tuji posodi. Škode ima krog 150 Din. Očividno je obe tatvini zagrešil isti storilec in je le zamenjal posode od sobote.

Skok žene v Dravo.

Včeraj krog četrta na 11. dop. so pasanti pri železniškem mostu doživeli razburljiv prizor. V bližini mosta se je 23letna žena pomožnega delavca Dora St. vrgla v valove Drave, ki so jo naglo odnesli. V bližini je ribarilo nekaj železničarjev, ki so se takoj s čolnom spustili na reševalna dela in žensko potegnili iz mrzlega objema dravskih valov. Med tem avizirani rešilni oddelek je bil že na licu mesta in je onesveščeno ženo odpeljal z rešilnim avtom v bolnico. Vzrok obupnemu dejanju žene so baje nesrečne družinske prilike.

Cigani so nasamarili,

zidarja Antona Hobota, ki je doma tam od Negove, pa je delal pri žel. čuvaju Ploju na Teznu, kjer je postavljaj štedilnik. Ko si je v petek šel v bližnji gozd po ilovico, je naletel na cigane. Eden izmed njih je stopil k njemu in mu skrivnostno začel pripovedovati, da je neka ciganka ukradla 100.000 Din, da pa so se vsi cigani zakleli, da ne bodo o stvari nikjer govorili. Če pa hoče on — Hobot — zaslužiti 20.000 Din, jim naj prinese in položi 8000 Din, nakar ga bodo peljali tja, kjer je denar zakopan, in bo dobil svojih 20.000 Din. Lahkoverni Hobot seveda ni imel denarja, zato jo je mahnil v svoj rojstni kraj, si tam denar izposodil in ga prinesel ciganom. Ti so denar vzeli in izginili. Prevarani iskalec zaklada jo je mahnil za njimi. Izvedel je medpotoma proti Ptujju, da so se cigani za njegov denar v gostilni Wruss v Sv. Miklavžu prav dobro najedli in napili in bili židane volje. V St. Janžu in tudi v nadaljnjih orožniških stamicah je zadevo prijavil in orožništvo je cigane zasledovalo. Aretirali so jih končno nekje v Halozah. Ni še znano, ali so našli pri njih tudi denar.

Sledeče srečke, kupljene v upravi

»Jutra« in »Večernika« v Mariboru so bile izžrebane: Din 2000.— je zadela srečka 9738, po Din 500.— pa so zadele: 9709, 9713, 9725, 9710, 38.137, 38.133, 38.147, 96.608, 96.633, 96.640 in 98.129

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 19. oktobra zaprto.
Torek, 20. oktobra ob 20. uri »Volpone«, Ab. C.
Sreda, 21. oktobra ob 20. uri »Zemlja smehlaja ab. A.
Četrtek, 22. oktobra ob 20. uri »Mayerling«, Ab. B.
Sprememba repertoarja. Radi nepričakovanih ovir se mora gledališki repertoar spremeniti v toliko, da se bo za ab. C v torek, 20. t. m., uprizorila klasična komedija »Volpone« namesto napovedanega »Mayerlinga«. »Mayerling« pa se bo vprizoril v četrtek 22. t. m. za ab. B. — V sredo, 21. t. m. pa ostane napovedana Leharjeva opereta »Zemlja smehlaja« za ab. A.

»Konec poti« je pretresljiva in verna slika onih grozotnih dni, ki jih je preživljalo človeštvo sredi bojne vihere tik pred fronto. Napisal je to vojno dramo angleški pisatelj Sheriff, ki se je z njo na mah uvrstil med najmočnejše sodobne dramatičke. Za to predstavo, ki bo v kratkem in ki obeta postati ena izmed najzanimivejših letošnjih dramskih premijer, je posodilo celotno kulisarijo in garderobo Narodno gledališče v Ljubljani.

Ponedeljek Ponedeljek kabaretni večer Velika Kavarna

Ruška tvornica dušika po požarni katastrofi

Obnovitvena dela naglo napredujejo.

Minulo je že dva in pol meseca, odkar je požar uničil z malo izjemo vsa skladišča tvornice dušika, o čemer so časopisi obširno poročali. Z ozirom na to, da je material, kateri je bil v skladiščih, ostal kolikor toliko nepokvarjen, je vodstvo tovarne vložilo vse razpoložljive sile v to, da se čim prej pogorišča obnovijo in se na prostem ležeči material zopet spravi v varno zaklonišče. Dela za obnovitev so poverjena Splošni stavbeni družbi mariborski in znani mariborski tvrdki inž. Šlajmer & Jelenec. S pomočjo tvorniškega delavstva, katero je z malimi izjemami vse zaposleno na obnovitvi pogorišča, dela rapidno napredujejo. Prvi oddelek nanovo zapričete gradnje je že popolnoma gotov in je v njem tudi material, kateri je najbolj potreben krovnega zavetišča. Da bi se v bodočnosti preprečili pred par meseci odigrani prizori, so izdelani načrti, po katerih se sedanja nova stavba gradi povečini iz betona in železja in bode tako vsaka možnost ponovnega požara popolnoma izključena.

Kar se tiče obrata v tvornici, delo zaenkrat še počiva, in so v obratu edino le oddelek lina in sosedni odseki, kateri niso v direktni zvezi z izdelavo umetnega gnojila. Odiemalci tvorniških proizvodov pa niso pri tem nič prizadeti, ker je material izdelanega na skladišču toliko, da ga ne more zmanjkati, ampak je vprašanje, kedaj se ga bo pri današnji splošni krizi razpečalo. Sicer ga gre v promet vsak dan po nekaj vagonov in je upati, da bodo v mesecu januarju, ko nastopi sezona za izvoz, zaloge izčrpane. Do tega časa pa bo tovarna popolnoma preurejena in bode potem obratovala v obsegu, ki ji ga bo dovoljevala možnost prodaje.

Čudno izro prirode

nam dokazuje koruzni sad, ki nam ga je prinesel v uredništvo Jože Stranišek iz Magdalenskega predmestja. Našel ga je pri likanju koruze v Jurskem vrhu ob Pesnici. Na enem mestu koruznega stebila se je pričelo razvijati kakih 20 do 25 strokov, ki so pa vsi zakrčljali vsled nastopivše bolezni. Vendar so na nekaterih zrna že prav lepo razvita.

Črno se je vozil

iz Beograda do Maribora pod železniškim vagonom ključavničar Ljubomir Jocić iz Skoplja. Že v Zagrebu so ga izsledili in je bil tam nekaj časa zaprt. Danes pa se je pripeljal iz Zagreba v Maribor zopet pod vagonom. V Mariboru so ga aretirali in izročili sodišču radi prevare.

† Josip Mahorič

Za vedno je zatisnil oči v sredo predpoldne 65letni poljičanski posestnik, mesar in hotelir g. Josip Mahorič. Pripeljal so ga sem v četrtek popoldne iz graške bolnice — že pokojnega — kamor se je bolnik dva dni prej napotil iskat rešitve in ljubega zdravja, a je žal šel le po smrt...

Rajni je bil spoštovan in cenjen kot dober gospodar in ugleden mož daleč naokrog. Nebroj prijateljev je imel, ki bodo z neotlažljivo družino vred zdaj žalovali za njim. Zapušča soprogo s hčerko in dvema sinovoma.

Bil je v prejšnjih letih odbornik krajevnega šolskega sveta, sedaj pa občinski odbornik in podžupan. Bolehal je že nekaj časa sem, vendar navzlic hudim bolečinam, ki jih je prenašal junaško iz dneva v dan, ni izgubil svojega zdravega humorja. Bil je prav prijeten družabnik. S »Pepolom«, kot so ga splošno nazivali je umrl poslednji gospodar starejše poljičanske garde. Naj mu bo lahka in sladka rodna zemlja na poljičanskem farnem pokopališču, kamor bo položen za večno v nedeljo ob 15. uri. Neotlažljivi rodbini ob bridki izgubi — naše najiskrenejše sožalje.

I. K.

Visoke cene sedežev

Prejeli smo: G. poročevalcu o koncertu g. Banovca so se zdele cene sedežev previsoke. Zdi se nam, da tudi on ne vidi v tem vzroku slabega obiska, ker najde, da so kini, gostilne, kavarne itd. še vedno dobro obiskane. Mi bi pa še opozorili, da je ostalo na razpolago prav mnogo sedežev po 10.— in 15.— Din, torej po pravi »ljudski ceni«.

Res smo nastavili tudi višje cene in to v pričakovanju, da nam pomagajo v prvi vrsti boljše situirani sloji financirati koncert, ki je vedno zvezan z velikimi stroški. In da se je zelo malo teh krogov udeležilo večera — tega prav gotovo niso zakrivilo visoke cene!

Zagotavljamo g. poročevalca in cenj. občinstvo, da bomo rade volje število cenjenih sedežev zvišali — kakor hitro bodo zmanjkali. A to se zgodi prerediti — predvsem pri humorističnih večerih!

Upamo, da zadostuje to pojasnilo. Upošteva naj se tudi, da nošl naša institucija za vsako glasbeno prireditev največje žrtve. — Vodstvo »Ljudske univerze« v Mariboru.

Balkana Konkordo

Pred kratkim je izšla 7. številka skupnega glasila balkanskih esperantistov »Balkana Konkordo«. Uvodni članek »Ni praktiku!« (»Bodimo praktični«) povdarja, da esperantska društva niso samo šole za esperantski jezik, temveč tudi za sporazum in dejansko zблиžanje narodov. Zvest svoj glavni nalogi zблиžati kulturno vse balkanske narode, prinaša list tudi to pot več zanimivih prevodov iz rumunske, hrvaške in bulgarske književnosti kakor dovršena prevoda »Soneta« in »Nočne zvezde« rumunskega pesnika P. Firu-ja, odlično pesnitev Vladimirja Nazorja »Fajn« (prevedel Jean d'Agrève), začetek novele Josipa Kozaraca »Tri dni pri hčeri« (v prevodu Olge Kellekove), »Milosrčnost z Marsa« Bolgara Stefana Masareva in črtico »Albena« njegovega rojaka Jordana Jovkova, ki spada med najodličnejše bulgarske beletriste. (List prinaša tudi kratek življenjepis tega književnika). O zgodovini protialkoholnega gibanja v Bolgariji poroča dr. St. Kadiev. Zdravnik dr. Perper priobčuje razpravo o pomenu sadja kot hrane in zdravila. Znatno napredek esperanta v bolgarskih šolah dokazuje članek A. Atanasova. Ostali del zanimive številke obsega resolucijo 18. bolg. esp. kongresa, kroniko, uganke, humor i. dr. — Prijatelje esperantskega gibanja opozarjamo tudi na okusno razstavo esperantskega tiska v izložbenem oknu knjigarne gosp. Vilka Weixla, kjer se dobe esperantske knjige, časopisi in poasnica.

»Suha« Amerika.

Kakor poročajo iz Newyorka, je ženski oddelek za odvado pijancev v Dwightu (Illinois) prenapolnjen. Američani pravijo, da se bo stanje izboljšalo šele tedaj, ko bo odpravljena prohibicija...

Nova pota za spoznavanje bolezni

KRI POD VPLIVOM ULTRAVIOLEČNIH ŽARKOV.

Da je diagnoza, natančna določitev bolezni, važen, ako ne naravnost najvažnejši faktor pri zdravljenju bolezni, je že najširšim ljudskim slojem znano, a žal ve tudi medicinski svet predobro, da je v marsikaterem primeru skrajno težko, da, naravnost nemogoče, s popolno gotovostjo izreči sodbo, kateri organ v človeškem telesu je bolan, katera funkcija v kompliciranem ustroju človeškega telesa ne deluje pravilno. Po poročilih medicinskih listov se je storil zdaj v tem pogledu velik korak naprej.

Profesor vseučilišne klinike v Lipskem, dr. O. Reche, je dognal, da različne bolezni svetijo v krvi na različni način. Odvzel je več bolnikom, ki so bili sprejeti na kliniko, po majhne količine krvi in je preiskoval te različne krvi na poseben, nov način. V popolnoma temnem laboratoriju je prižgal kremenčasto luč, ki jo je ovil s posebnim filtrom, prepričajočim samo ultraviolečne žarke, ki se ne opazijo s človeškim očesom. Kri je pod vplivom teh žarkov zažarela v najbujnejših in najrazličnejših barvah in sicer vsaka kri skoro v drugem odtenku. Odkod ta pojav? Tem bolj pereče je postalo to vprašanje, ko se je dognalo, da oddaja kri zdravega človeka pod vplivom ultraviolečnih žarkov le medlo in enolično barvo in je vsakomur znano, da ni pri navadni svetlobi prav nobene razlike v barvi zdravega in bolnega človeka. Poizkusi so pa pokazali, da žari pod kremenčasto svetilko s filtrom kri rev-

matikov na svoj poseben način, luetikov ravnotako, na svoj način pa kri bolnikov na zlatenici, tuberkulozi, raku itd.

Profesor Reche pa se s tem še ni zadovoljil. Šel je dalje in analiziral krvne žarke, ki so se razodevali pod vplivom s filtrom zastrite kremenčaste luči, s spektralnim aparatom. Spektrum žareče krvi je podal še v večji meri kar najmanjše razlike med posameznimi boleznimi in je torej z vso gotovostjo računati s tem, da se bodo v bližnji bodočnosti težji primeri diagnoze vršili po tej poti, ki se bo seveda vsestransko še izpopolnila.

Morebitni ugovori, da fluorescirajo v krvi se nahajajoče bakterije, ali pa razna zdravila, ki jih je bolnik zavžil, nikakor ne drže, ker se preizkusna kri v tem slučaju vedno prej filtrira in ker izhaja ta kri vedno le od novih bolnikov, ki dotlej niso živjeli še nobenih zdravil. S tem dejstvom je torej podan dokaz, da žari bolezen v krvi. Sicer je pa bila analiza z ultraviolečnimi žarki že prej znana, saj se z njeno pomočjo da dokazati, da je n. pr. ponarejen dokument, podpis, bankovec, slika itd. in je moderna medicina že tudi poznala fluorescenčno žarenje pri raznih kožnih boleznih. Znana so nadalje druga pota, ki silijo kri, da se razodeva glede različnih bolezni, ni pa bila znana doslej ta edina pot, po kateri bi se razodevala kri glede vseh bolezni. Na to pot pa je, kakor je upati v prid trpečega človeštva, dospel dr. Reche.

Jesensko prvenstvo LNP zaključeno

ISSK MARIBOR NA TRETJEM, SK ŽELEZNIČAR NA ČETRTEM MESTU.

SK Železničar: Atletik SK Celje 5:3 (1:1)

Na igrišču ISSK Maribora se je večeraj odigrala poslednja tekma za prvenstvo LNP v jesenski sezoni med Železničarjem in Atletiki.

Včerašnja tekma je nudila tipično sliko prvenstvenega boja. Igra je bila vsekozi zelo živahna. Z obeh strani je bilo izvedenih nekaj lepih akcij, ki pa posebno pred vrati niso bile dovolj izrabljene. Domači so imeli najboljše moči v krilski vrsti in v ožji obrambi. Železničarji so bili v ostalem stalno v lahki premoči, toda zaradi slabe igre napada niso mogli doseči višje razlike golov. V gavnem se je omejil napad na soloteke obeh zvez. Grajati moramo nepotrebno ostro igro nekaterih igralcev, posebno pa igro desnega branilca in levega krilca.

Z dobljenimi točkami vstopijo Železničarji v vodilno skupino. Za placement v vodstvu bo treba v spomladi temeljito nastegniti, ker samo zmaga proti ISSK Mariboru še ne zadostuje, pač pa proti klubom Ljubljane, ki jih sicer ne bo mogoče izpodrinuti iz vodstva.

Atletiki so predvajali igro, ki ni kazala bogve koliko kombinacije. Moštvo je izvajalo hitre in silovite napade, podprte z vsemi silami. Nasprotno pa je Železničar v kazenskem prostoru prepričal žogo odnoso uspehe le enemu izmed napadačev. Kombinacija Atletikov je bila bolj enostavna nego nasprotnikova.

Obe moštvi sta položili v igro vso energijo in skušala doseči svojemu klubu zmago. Če vzamemo igro kot tako, je zmaga Železničarja zaslužena, ker je imel v kombinaciji in v tehniki velik plus.

Goli so padli v prvem polčasu: v 6. minuti po levem krilu gostov, 23. min. je izravnal Paulin. V drugem polčasu v 4. min. doseželo zopet Atletiki vodstvo, v 6. min. izenači Paulin. V 15. min. zviša Pezdíček I. na 3:2, v 28. min. je opet Pezdíček uspešen in v 29. min. doseže Paulin peti gol za domačine. V 35. min. postavi desna zveza gostov končni rezultat 5:3 za Železničarja.

Sodil je g. Dolinar iz Ljubljane zelo slabo. Dasti v presojanju rok in offsidov.

Njegov ponesrečen nastop nas je ponovno uveril, da Ljubljana ne razpolaga s prvovrstnimi sodniki.

SK Železničar II:SK Svoboda I 7:1 (3:0).

Na igrišču SK Železničarja se je večeraj dopoldne odigrala prvenstvena tekma med rezervo SK Železničarja in prvim moštvom SK Svobode. Zmagali so Železničarji v razmerju 7:1. Igra ni bila na posebni višini in je trpela zaradi izredne ostroti zmagovalca. Sodil je g. Bergant.

ISSK Maribor mlad.:SK Svoboda mlad. 9:0 (2:0).

Prva mladinska tekma za pokal MOLNP je končala z zasluženom zmago ISSK Maribora nad mladino SK Svobode, ki je večeraj prvič nastopila. Sodil je g. Nemeč.

KAC (Celovec):SK Rapid 2:1 (0:1).

Mariborski Rapid je večeraj gostoval v Celovcu ter odigral proti tamkajšnjemu Klagenfurter Atletikklubu prijateljsko tekmo. Zmagal je KAC z 2:1.

Ostale nogometne tekme.

Ljubljana: ASK Primorje:SK Svoboda 2:1 (2:1).

Trbovlje: Hermes:Amater 4:0 (2:0).

Beograd: Ujpest (Budimpešta):Jugoslavija 3:1 (2:0).

Zagreb: Železničar:Sokol 3:0 (0:0), Viktorija:Grafičar 2:0 (1:0), Sparta:Slavija 1:0 (1:0).

Tekme za državno prvenstvo.

Zagreb: BSK:Gradjanski 2:1 (2:0).

Split: Hajduk:Concordia 3:0 (2:0).

Sabac: Sašk:Mačva 4:2 (3:0).

OBČNI ZBOR MARIBORSKEGA ZIMSKOSPRTNEGA PODSAVEZA.

V soboto zvečer se je vršil v hotelu »Orel« drugi občni zbor Mariborskega zimskospornega podsaveza. Občni zbor je otvoril predsednik g. Golubovič. Uvodoma je pozdravil predsednika zimskospornega saveza g. dr. Pirca, polkovnika Ožegoviča in delegate klubov. Občni zbor je odposlal na najvišjega pokrovitelja jugoslov. zimskega sporta, Njeg. Vis. kraljeviča Petra, vdanostno brzojavko. Nadalje so se odposlala pozdrav-

na pisma banu dravske banovine g. dr. Marušiču, inšpektoratu banske uprave v Mariboru in županu mestne občine mariborske g. dr. Juvaanu.

Nato sta izčrpno poročala g. Golubovič in g. Roglič o delovanju podsaveza v minuli sezoni. Blagajniška bilanca izkazuje 14.114.75 Din prejemkov in Din 1.550 izdatkov. Podsavez šteje 17 klubov, ki imajo skupaj 691 verificiranih članov, je torej najmočnejši podsavez v državi.

Po poročilu nadzorstvenega odbora so se vršile volitve. Izvoljeni so bili: za predsednika prof. Silc (ISSK Maribor), odborniki: Ivan Roglič, Vekoslav Golubovič, Voglar (vsi ISSK Maribor), Vales (SPD Maribor), Hren, Venuti (Sokol), dr. Jehart (Aljažev klub), Eylert (Rapid), Stangl (Maraton), Marusig, Ranter (Železničar) in Parma (MSK). Nadzorni odbor: dr. Stamol in inž. Mles. Razsodišče: dr. Senjor, dr. Orožnik, dr. Stor, dr. Sekula in dr. Jettmar.

Predsednik zimskospornega saveza g. dr. Pirc je v daljšem govoru podal sliko o delovanju saveza ter pohvalil mariborski podsavez, ki od vseh najboljših deluje. Na predlog g. Majerja je bila izrečena dosedanjemu predsedniku g. Goluboviču posebna zahvala za vzorno delovanje. Za Tuisko-prometno zvezo je govoril dr. Senjor, ki je povdaril, da bo Zveza tudi v naprej podpirala podsavez. Končno so še govorili gg. Kranjc iz Celja, dr. Stamol in savezni tehniški referent Švigelj.

Težkoatletski miting SSK Maratona.

V dvorani Zadrudne gospodarske banke je priredil SSK Maraton v soboto zvečer težkoatletski miting, ki je bil obenem tudi tekmovanje za klubsko prvenstvo. V rokoborbi težke kategorije je postal klubski prvak Ivan Pircher, v lahki kategoriji pa Oton Gobec. Vršile so se tudi propagandne borbe v boksu, ki so popolnoma dosegle svoj namen.

Krčmar, ki je stregel kraljem

V Parizu je umrl »oče Verdier«, lastnik glasovite pariške restavracije »Maison Dorée«. V njegovo restavracijo so zahajali na obed in večerjo samo izbrani odličniki plave krvi. Tudi kralji in knezi so bili njegovi stalni gostje kadar so bili na obisku v francoski prestolnici. Oče Verdier je umrl nekoliko pozabljen, kajti odkar so zahajale k njemu v restavracijo kronane glave, je preteklo že precej časa. O njem je krožilo po Parizu mnogo prigod. Posebno rad se je pri očetju Verdierju ustavljal bivši angleški kralj Edvard. Nekoč mu je Verdier serviral breskve, ki mu jih je mastno zaračunal. Vladar se je pošalil z Verdierom rekoč: »Oče Verdier, breskve pa so menda zelo redke.« Verdier ni prišel v zadrego. Imel je namazan jezik in je odvrnil: »Veličanstvo, breskev je dovolj, ampak princji so v Parizu zelo redki.«

Konec ciganske svobode

Češkoslovaška je napravila že pred leti konec ciganski nadlogi, oziroma ciganski svobodi. Zdaj je sledila češkoslovaškemu zgledu tudi Madžarska. Njene oblasti so sklenile napraviti register vseh ciganov v državi. Seveda, ko se je začelo praktično delo, so se pojavile gromozanske ovire. Kajti cigani se ne dajo tako ugnati. Od njih je težko izvedeti že ime očeta in matere, kaj šele ime babice in deda ali pa poklic in veroizpovedovanje. Da pridejo stvari v okom, so madžarske oblasti odredile, da se imajo prirediti širom države ciganske racije. Orožniki love cigane od komitata do komitata. Ker je med njimi dosti nepismenih oseb, jemljejo njih prstne odtise, da bodo vsaj ti v registru. Pravijo pa, da so cigani zaradi tega zelo hudi ker čisto pravilno slutijo, da se bliža konec njih svobode.

Štedljiva žena.

— Ni je štedlivejše žene nego je moja. = Kako to? Imaš dokaz?

— Da, pomisli! Včeraj je naš najmlajši požrl 25-parski novč, in moja žena je takoj poklicala zdravnika ter mu plačala 30 Din honorarja, samo da je dobila nazaj 25-parski novč.

Hata

Z a j e s e n

Hata

169.-

Vrsta 2845-11

Moderni jesenski čevlji za izprehod. Imamo jih v črni in rjavi barvi, v laku in raznih kombinacijah za Din 199.—

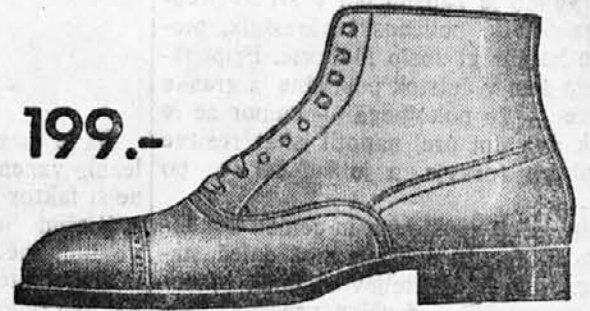
249.-

Vrsta 9637-21

Polušiljasta oblika moških polčevljev, udobna za vsakdanjo uporabo a praktična za jesen, ker se lahko nosijo z gamašami in služijo kot visoki čevlji.

199.-

Vrsta 1977-22

Čevlji z močnim podplatom iz gume za strapac. Ti čevlji so neobhodno potrebni onim, ki mnogo hodijo v vsakem vremenu.

Stanovanje,
dve veliki sobi s štedilnikom oddam.
Pobrezje, Zrkovska c. 33. 4006

Stanovanje,
soba in kuhinjo oddam mirni stranki.
Naslov v upravi lista. 4004

Sladki vinski mošt
po Din 6.— in 8.— liter, toči Mariborski dvor, Oset. 4005

Stanovanje
3 sobe in pritikline, novo, Vrbanova
61 oddam s 1. novembrom. 3084

Na hrano
opoldan in zvečer sprejemem. Gospo-
ska ulica 58, II. vrata 3. 3087

Miss Edith Oxley
daje angleški pouk in konverzacijo.
Prevzame tudi tehnične in druge pre-
stave. Gosposka ul. 52 I. 3069

Mebilirano sobo,
snažno, solčno, poseben vhod, elek-
trična luč, takoj oddam, Stritarjeva ul.
5 I. 3078

Kupim hišo
s trgovskim lokalom na prometnem
prostoru, najraje v predmestju Mari-
bora. Ponudbe poslati pod »N. K.« na
upravo lista. 3065

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago
izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo
Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno
»Astoria«. X

Rabljene avto in moto gumi plašče
kupuje v vsaki količini mehanična de-
lavnica Justin Gustinčič. Tattenbacho-
va ul. 14. 1566

Ako hočete,
da bodo Vaši ovratniki, ki jih daste v
pranje, tako lepi kakor novi, potem jih
oddajte samo k Triumfu, Pavel Nedog.

Elektromotorje »Škoda«,
0.25 do 30 kon. sil na skladišču pri
Ilič & Tichy, elektrotehnično podjetje
Maribor, Slovenska ulica 16. Elektro-
montaže tovarnen in stanovanjskih po-
slopij Na zahtevo brezplačne ponudbe

Veliko izbiri
vsakovrstnih pletenin, oblek, jopic,
vest, puloverjev itd. po zelo znižani
ceni priporoča pletarna Vežjak, Mari-
bor, Vetrinjska ulica 17. Naročila po
meri, kakor vsa popravila se izvršijo
točno in ceneno. 2491

500 dinarjev plačamo tedensko
zgovornim osebam s številnimi po-
znanstvi. Perssons, Ljubljana. Poštni
predal 307. Znamko za odgovor. 2360

Opravična številka: E IX 2289/31

Dražbeni oklic.

Dne 16 nov. 1931 dopoldne ob 11. uri bo pri
podpisanem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: k. o. Prepolja vl. št. 245

Cenilna vrednost: Din 29.641.70

Vrednost pritikline: Din 2.700.—

Na manjši ponudek: Din 19.762.—

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je
nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

**Okrajno sodišče v Mariboru odd. IX.,
dne 16. 9. 1931.**

Dr. O. ...

Dva soseda

Povest iz preteklega stoletja.

Piskač je še dvignil roko, da bi prestregel udarec, pri tem pa je zadela motika sproženo desnico z vso silo. »O moja roka je strta,« zakriči Piskač divje, »to boš še drago plačal, Cestnik, le čakaj.«

To rekši se je obrnil ter šel iz veže naravnost proti trgu.

Cestnik je stal nekaj časa kakor okamenel. Motika mu je zdrknila iz rok. Pokril si je z rokami obraz, nato pa zakričal:

»Ostani prijatelj, ne hodi dalje, pobotajva se, ne toži me.«

Toda Piskač ni poslušal več teh besed, ampak šel dalje, ne da bi se zmenil za Cestnika.

Ko je ta videl, da ga birič noče poslušati, je stekel za njim in ko ga je došel, je sklenil roke ter ga milo prosil, naj ga ne naznani.

Toda Piskač je bil ves iz sebe; jezno je pogledal Cestnika ter zarjul nad njim:

»Pusti me, če ne, pošljem še danes orožnika po te.«

In šel je naglo dalje.

Cestnik je zaklel ter se obrnil videč, da je vsaka prošnja zastoj.

»Prekleta usoda, ki me preganja od onega nesrečnega dne.«

Še je hotel nekaj reči, toda mahoma se je streznil, šel v hišo in zaklenil vrata.

Tisti dan ga nikdo ni več videl.

Posledice Cestnikovega ravnanja niso izostale. Še bi Piskač nazadnje omilil celo zadevo, toda vsled udarca z motiko mu je bila desnica strta in tako je moral povedati resnico. Cestnik je prišel v preiskavo. Dejanjski stan je bil zelo enostaven. Obtoženec je moral pred sodnike v Celje.

Z ozirom na več olajšilnih okolnosti in glede na to, da je Cestnik svoje dejanje obžaloval, je bil obsojen na šest mesecev ječe. V kratkem je nastopil kazen.

Sedaj pa so še le prav pritisnili upniki zaradi plačila. Postavljen je bil oskrbnik Cestnikovega premoženja. Zarubile in prodale so se najprej premičnine, katerih itak ni bilo dosti. Ker to ni seglo v kritje vseh terjatev, je prišlo na dražbo tudi celo nepremično premoženje.

Zbrala se je mnogoštevilna množica na dan pro-

daje. Sam okrajni sodnik Seidelbah je prišel, da izvrši prodajo. Birič Piskač je bil izklicatelj. Zavedal se je svoje uloge, kajti danes se prodaja zadnjikrat. Kdor ponudi sedaj največ, bo on še enkrat naznanil glasno to vsoto in če ni višjega ponudka, bo udaril sodnik s kladivom na mizo in razglasil z močnim glasom, da je vse prodano.

Pred hišo na selu sodnik sedi, Na mizi usodnih pisem snopiči.

Že pri prvi prodaji je ponudil Dolnikov Tone največ. Niemu je ugajalo to posestvo in ker ga je rabil, da razširi še bolj sadonosnike, s čemer se je pečal že njegov oče, ga tudi ni hotel izpustiti.

Pozabil je od onega dne, ko ga je Rozika tako žaljivo odslovila, na vse, kar mu je težilo srce. Našel je zadoščenje, da je naravnim potom tudi Rozika občutila vso bolešč, ki jo je povzročila ljubezen. Na tihem pa je omiloval njeno usodo, saj jo je v srcu imel še vedno rad.

Po očetovi smrti je prevzel posestvo in se tudi prav srečno in dobro oženil. Dobil je ženo Lono iz ugledne, poštene kmečke hiše, nepokvarjeno dekle, ki je imela skrb za gospodinjstvo ter bila tudi drugače bistra in razumna, tako, da je pridobila povsod na ugledu. Tone je bil tedaj prav zadovoljen.

Prodaja Cestnikovega posestva mu je prišla ravno prav.

Dražbe se je udeležil tudi trgovec Planinšek. Hotel je rešiti posestvo za Cestnika že iz narodnostnih ozirov, toda ko je videl, da Dolnikov Tone ne odneha, je odstopil od nadaljnje ponudbe. In tako je bilo domaknjeno posestvo mlademu Dolniku kot najboljšemu ponudniku.

Poparjen je zapustil Planinšek pozorišče, saj je vedel, da je izgubil s tem pristaša. Na njegovo mesto je prišel mož, ki je čutil s slovenskim narodom.

Dolnikovi sosedje pa so bili veseli, da se je temu posrečila kupčija.

»Hvala ti,« je rekel Oblak ter stisnil mlademu gospodarju roko, »sedaj se vsaj ni treba bati, da bi bila tukaj zopet kakšna zakotna gostilna, kjer bi bilo zaveščišče za tlhotapce ter pribežališče za delamržne ljudi.

»Gotovo,« pripomni Dolnik ves vesel, »porabil bom poslopje za gospodarske namene. Sušilnice za sadje bom tudi potreboval, saj to se lahko proda in doma se tudi kaj takega rabi, posebno za pijačo v hudi vročini.«

»Ti si pač vreden sin tvojega blagega očeta,« reče Potočnik, »le škoda, da ga ni več. Vidiš, toliko je Cestnik sovražil vašo hišo, sedaj pa je prišlo vendar vse drugače. Pač ostane večno resnično: Božji milini me-ljejo počasi, tóda natanko.«

»Ti popolnoma pritrđim,« pripomni Mlinar, »Cestnik je le moral imeti nekaj na vesti, zato ga pa Bog kaznuje.«

Tako in enako so se pogovarjali vrli kmetje iz Struge. Nazadnje jih je povabil Dolnikov Tone na svoj dom, kjer jim je postregel z malim prigrizkom ter sadjevcem, pridelanim iz žlahtnih jabolok, ki jih je vpejal v teh krajih že njegov oče.

Cestniku po kritju vseh dolgov in stroškov ni ostalo dosti. Ko je prestal kazen, se ni vrnil v domovino. S sprejetim denarjem je odšel po svetu, ni dal nobenega glasu od sebe in nihče ni vedel, kam je šel in kje se je izgubil.

XVI.

Skesan grešnik.

Kako me gledajo stari in mladi,
kdo neki sem, bi vedeli radi;
tako se tuj jim vidim in čuden!
Kdo sem? Popotnik upehan in truden,
ki ga je utrudila zemeljska hoja,
v domači zemlji si išče pokoja.

Stritar.

Minulo je celih petnajst let. V trgu Humu se je marsikaj spremenilo. Okrajni sodnik Seidelbah je že pred leti stopil v pokoj. Kupil si je malo hišico izven trga ter si tam uredil prav udobno bivanje. Postaviti si je dal majhen čebeljak tik pod veliko košato lipo, kjer je predsedel dosti ur. Bilo je kaj pomirjevalno za njegove vsled težkega poklica razburjene živce, ko je gledal, kako so zapuščale marljive čebeliice svoj dom ter se vračale bogato obložene z medom in voskom, da gradijo in obogatijo stavbo v ozkem bivališču. Zraven pa je pušil iz dolge pipe tobak ter spuščal kolobarje dima proti nebu.

Tudi drugače mu ni bilo dolgčas. Njegova hčerka Milka se je poročila s sodnikom Škerjancem. Prišel je zarod čvrstih, zdravih vnukov, ki so letali okoli starega očeta, mu nagajali, a ga ob enem tudi že božali. In sredi mladine se je tudi sam pomladil, da celo otroci je postal. Razposajeni vnuki so privabili še druge otroke iz trga in tako je imel nekdanji strogi okrajni sodnik in kakor se je nekdanj izrazila neka ženska, oče vseh nezakonskih otrok celega sodnega okraja — celo kopic otrok okoli sebe, ki so prišli dostikrat s sebičnim namenom, saj kadar je bila mogočna hruška pred hramom prav polna, so upirali mladiči tako dolgo oči v to čudodelno drevo, da je dal stari gospod natresti nekaj sadov, katere so mali gostje tudi takoj povžili z vso slastjo.